

**YAPI MÜTEAHHİTLERİNİN KAYITLARI İLE ŞANTIYE ŞEFLERİ
VE YETKİ BELGELİ USTALAR HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı; plân, fen, sanat, sağlık, çevre şartlarına ve standartlara uygun yapı inşa edilmesine yönelik yapım faaliyet ve süreçlerinin takibini sağlamak üzere, yapı müteahhitlerine yetki belgesi numarası verilmesine, kayıtlarının tutulmasına, mimar veya mühendis unvanlı şantiye şefi çalıştırılması mecburi yapılara, yapım işlerinde görev alan şantiye şeflerine ve yetki belgeli usta çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik; yapı ruhsatına tâbi her türlü yapım işinde, yapı müteahhitliğini üstlenecek olan gerçek ve tüzel kişileri, şantiye şefliğini üstlenecek olan teknik elemanları ve yetki belgeli ustaları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 44 üncü maddesinin (I) numaralı fıkrasının (e) bendi ile 13/12/1983 tarihli ve 180 sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 30/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 –(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Bayındırlık ve İskân Bakanlığını,
- b) İlgili idare: Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi verme yetkisine sahip idareleri,
- c) Kanun: 3194 sayılı İmar Kanununu,
- ç) MEB: Milli Eğitim Bakanlığını,
- d) Müdürlük: Bayındırlık ve İskân İl Müdürlüğünü,
- e) MYK: Mesleki Yeterlilik Kurumunu,
- f) Yetki belgesi numarası: Bu Yönetmelik uyarınca yapı müteahhitlerinin kayıt altına

alınmasına ve yapı müteahhitliği faaliyetlerinin takibine esas olmak üzere, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesinin ilgili hanesine yazılacak olan numarayı,

g) Yetki belgeli usta: İnşaat ve tesisat işlerini bağımsız olarak yürütebilme sorumluluğu alan, bu Yönetmelikte belirtilen kurum ve kuruluşlarca düzenlenen yeterlilik belgesini haiz kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yapı Müteahhitliği ve Yetki Belgesi Numarası Verilmesi

Genel esaslar

MADDE 5 –(1) Yapı ruhsatına tâbi bütün yapıların bir yapı müteahhidinin sorumluluğu altında inşa edilmesi, her müteahhidin bir yapı müteahhidi yetki belgesi numarası alması, bu numaranın yapı ruhsatında, yapı kullanma izin belgesinde ve yapım işleri sözleşmelerinde kullanılması esastır.

(2) Tek parselde bir bodrum katı dışında en çok iki katlı ve toplam yapı inşaat alanı 500 m² yi geçmeyen yapıların, yapı müteahhitliği ile ilgili olarak mevzuatta öngörülen bütün sorumluluklar yapı sahibince üstlenmek kaydıyla, ayrıca müteahhit ve şantiye şefi bulunması şartı aranmaz. Ancak sadece o yapım işinde kullanılmak ve beş yıl içinde bir defaya ve tek bir yapıya mahsus olmak üzere, yapı sahibine geçici olarak yetki belgesi numarası verilir.

(3) Yapı müteahhidi, yapım işinin ruhsata ve ruhsat eki etüt ve projelere uygun olarak gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan inşaat ve iş organizasyonunu sağlamak, mevzuatın öngördüğü her türlü tedbiri almak, uygulamak ve uygulamaktan sorumludur.

(4) Yapı müteahhidi, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununda öngörülen iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için, gerekli her türlü tedbiri almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak, işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek, işçileri karşı karşıya buldukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek, uygulamak ve uygulamaktan sorumludur.

(5) Yapı müteahhidi, inşaat ve tesisat işlerinde yetki belgeli usta çalıştırmak ve belgelerinin bir örneğini şantiye dosyasında bulundurmak zorundadır.

(6) Yapı müteahhidinin yapım işine dair görevi, yapım sözleşmesi ile başlayıp yapı kullanma izin belgesinin alınması ile son bulur.

(7) Yapı müteahhidi, yapı sahibi ile yapım sözleşmesi yapmak ve yapı ruhsatı ile yapı kullanma izin belgesini imzalamakla yükümlüdür.

(8) Yapı sahibinin aynı zamanda yapı müteahhidi olma koşullarını taşıdığı hallerde, başka bir yapı müteahhidi ile sözleşme şartı aranmaz.

Yetki belgesi numarası için müracaat

MADDE 6 –(1) Yapı müteahhitliği yapmak üzere yetki belgesi numarası almak isteyen gerçek ve tüzel kişi, EK-1'deki Yapı Müteahhidi Yetki Belgesi Numarası Başvuru Formunu doldurup imzalar. Yapı müteahhidi gerçek kişi ise kayıtlı olduğu meslek odasından müracaat yılı içinde alınmış kayıt belgesinin aslı veya Müdürlükçe onaylı örneğini, tüzel kişi ise meslek odasına kayıt belgesi ile birlikte şirket sözleşmesinin yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi aslını veya Müdürlükçe ya da ilgili Sicil Memurluğunca tasdik edilmiş suretini Form ekinde Müdürlüğe verir. Bu müracaat, elektronik imza usulü ile de yapılabilir.

(2) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen hallerde, geçici olarak yetki belgesi numarası almak isteyen yapı sahibi tacir olmayan gerçek kişiden meslek odasına kayıt belgesi istenmez.

Yetki belgesi numarasının verilmesi

MADDE 7 –(1) Müdürlük, yetki belgesi numarası alınmak üzere verilen belgeler için her müteahhit adına ayrı bir dosya açar ve arşivinde muhafaza eder.

(2) Müdürlük, yapı müteahhidinin müracaatı üzerine Bakanlığın internet sitesi üzerinden yetki belgesi numarasını oluşturur ve yazılı olarak veya elektronik ortamda müracaat sahibine bildirir.

(3) Yapı müteahhitliğinin adi ortaklık veya ortak girişimce üstlenilmesi halinde, ortaklarca 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen şekilde başvuru yapılması ve Müdürlükten tüm ortaklık adına yeni bir yetki belgesi numarası alınması zorunludur.

(4) Mevzuat veya yargı kararları uyarınca yapı müteahhitliği yapmaları yasak olanlara yetki belgesi numarası verilmez, daha önce verilmiş olanlar yasaklılık süresince iptal edilir.

Yetki belgesi numarasının iptali

MADDE 8 –(1) Yetki belgesi numarası;

a) Yapım işinin ruhsata ve ruhsat eki etüt ve projelere aykırı olarak gerçekleştirilmesi ve Kanunun 32 nci maddesine göre verilen süre içinde aykırılığın giderilmemesi halinde beş yıl,

b) Yapım işinde ruhsat eki etüt ve projelere aykırı olarak gerçekleştirilen imalâtın can ve mal güvenliğini tehdit etmesi halinde on yıl,

c) Bakanlıkça olumsuz kayıt değerlendirmesi yapılan hallerde bir yıl, süre ile Bakanlıkça iptal edilir.

(2) Yapı ruhsatının düzenleniş tarihinden yapı kullanma izni belgesinin verilmiş tarihine kadar; Kanunun 42 nci maddesine göre üç defa idarî para cezası alması halinde yapı müteahhidinin kaydı Bakanlıkça olumsuz kabul edilir.

(3) Yapı müteahhidinin yapım işlerinden doğan vergi ve sigorta primi borçlarını ödememesi ve kanunlarla verilen diğer sorumluluklarını yerine getirmemesi hallerinde, yetki belgesi numarası bir yıldan az olmamak üzere Bakanlıkça iptal edilir ve bunlara sorumluluklarını yerine getirinceye kadar yeni yetki belgesi numarası verilmez.

(4) Yapı müteahhidi yetki belgesi numarası iptal edilen yapı müteahhidinin şahıs şirketi veya adi ortaklık veya ortak girişim olması halinde ortaklarının tamamı ve şirket müdür veya müdürleri, sermaye şirketi olması halinde ise şirketin tüm yönetim kurulu üyeleri ve şirket genel müdürü yasaklı hale gelir, yasaklılık süresince bunlara yeni yetki belgesi numarası verilmez.

(5) Yetki belgesi numarası iptal edilen yapı müteahhidinin yasaklılık durumu ve yetki belgesi numarasına ilişkin iptal süresi Bakanlığın internet sitesi üzerinden yayımlanır.

(6) Yetki belgesi numarası iptal edilen yapı müteahhidi, yapı ruhsatı alınmış mevcut işleri tamamlamanın dışında, yasaklılık süresince yeni yapım işi üstlenemez.

Yetki belgesi numarası iptalinin kaldırılması

MADDE 9 – (1) Yetki belgesi numarası iptal edilen yapı müteahhidi, yasaklılık süresinin sona ermesi veya iptalin gerekçesi olan sorumluluklarının gereğini yerine getirmesi halinde, dilekçe ile Müdürlüğe müracaat edip iptalin kaldırılmasını ve yetki belgesi numarasını kullanmasına izin verilmesini talep edebilir.

(2) Müdürlük, talebi inceleyerek, yasaklılık süresinin dolduğu veya iptalin gerekçesi olan sorumluluklarının gereğini yerine getirdiği anlaşılan yapı müteahhidinin yetki belgesi numarasına ilişkin iptalin kaldırılmasını elektronik ortamda Bakanlığa bildirir. İptalin kaldırılmasının Bakanlıkça da uygun görülmesi halinde; önceki numaranın kullanılmasına elektronik ortamda izin verilir, yazılı olarak veya elektronik ortamda Müdürlükçe müracaat sahibine bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şantiye Şefliği ve Yetki Belgeli Usta Çalıştırılması

Şantiye şefliği

MADDE 10 –(1) Şantiye şefinin, yapım işinin uzmanlık alanına uygun olmak üzere mimar, mühendis veya bunlara ilişkin teknik öğretmen veya tekniker olması şarttır.

(2) Şantiye şefi; yapım işinin konusu, niteliği, büyüklüğü, imalâtın özel ihtisas gerektirip gerektirmediği de gözeticilerle belirlenir.

(3) 5 inci maddenin ikinci fıkrasındaki yapılar hariç, yapı ruhsatına tabi tüm yapılarda şantiye şefi bulundurulması zorunludur.

(4) Yapı müteahhidi, bu maddedeki şartları haiz olması halinde şantiye şefliğini üstlenebilir. Bu durumda ayrıca şantiye şefi bulundurma şartı aranmaz.

(5) Şantiye şefi, görev yaptığı ilin sınırları dışında başka bir ilde görev üstlenemez ve bu Yönetmelikte belirtilen toplam m² sınırları aşılmamak kaydıyla aynı anda en fazla beş ayrı yapım işinin şantiye şefliğini üstlenebilir.

(6) Şantiye şefi, yapı müteahhidi adına, yapım işinin ruhsata ve ruhsat eki etüt ve projelere uygun olarak gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan inşaat ve iş organizasyonunu sağlamak, mevzuatın öngördüğü her türlü tedbiri almak, uygulamak ve uygulatmakla sorumludur.

(7) Şantiye şefi, inşaat ve tesisat işlerinde yetki belgeli usta çalıştırılmasından sorumludur.

(8) Şantiye şefi görev aldığı yapım işinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemin aldırılması yetkisine sahiptir. Bu yetkinin yapı müteahhidi tarafından kullanılmaması halinde şantiye şefi sorumlu tutulamaz.

(9) Şantiye şefi görev aldığı yapım işinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eksiklik ve kusurları, öneri ve önlemleri belirlemek, yapı müteahhidine rapor etmek ve şantiyede görev alan ilgili kişilere bildirmekle yükümlüdür. Raporda yer alan hususların yerine getirilmemesinden yapı müteahhidi sorumludur.

(10) Şantiye şefinin yapım işine dair görevi, yapı ruhsatının alınmasından itibaren başlayıp yapı kullanma izin belgesinin alınması ile son bulur.

(11) Şantiye şefi görev aldığı yapım işine dair yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesini imzalamakla yükümlüdür.

(12) Spor tesisleri, sinema, tiyatro, konser salonu, kongre merkezi, müze, eğitim kurumu, yurt, sağlık tesisi, haberleşme ve ulaşım tesisleri, itfaiye, karakol, kışla, cezaevi, enerji üretim ve dağıtım tesisleri, kuleler, ayaklı su depoları,

hangar yapıları ile palplanşlı, kazıklı, ankrajlı iksa yapıları ve kazıları, Bakanlıkça belirlenen mimarlık hizmetlerine esas yapı sınıflarından ondüördüncü fıkrada sayılanların dışındaki yapılarda ve kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan veya yaptırılan yapılarda, binanın kullanım amacına uygun olarak mimar veya mühendis unvanlı şantiye şefi bulundurulması zorunludur.

(13) Mimar veya mühendis unvanlı şantiye şeflerinin aynı anda üstlenebileceği işlerin toplamı 30.000m² yi geçemez. Ancak yapım işinin tek ruhsata bağlı veya toplu yapı niteliğinde olması halinde 30.000m² yi geçmeme şartı aranmaz.

(14) Onikinci fıkradaki yapılar hariç olmak üzere, Bakanlıkça belirlenen mimarlık hizmetlerine esas yapı sınıflarından birinci, ikinci ve üçüncü sınıf yapılar ve bodrumları ile birlikte toplam beş katı ve yapı inşaat alanı 2000m² yi geçmeyen yapılarda teknik öğretmenler, 1500m² yi geçmeyen yapılarda ise teknikerler meslek alanlarına uygun olarak şantiye şefliğini üstlenebilir.

(15) Mühendis, mimar ve teknik öğretmen unvanlı teknik personelin şantiye şefi olarak görev yaptığı 4857 sayılı İş Kanununun 81 inci maddesi kapsamında yer alan inşaat ve tesisat işlerinde, şantiye şeflerinin iş güvenliği uzmanlığı belgesine haiz olması zorunludur.

Yetki belgeli usta çalıştırılması

MADDE 11 –(1) İnşaat ve tesisat işlerinde yetki belgeli usta çalıştırılması zorunludur.

(2) İnşaat ve tesisat işlerinde çalışan ustalara yetki belgesi 21/9/2006 tarihli ve 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu ve bu kanuna göre çıkarılan yönetmelikler çerçevesinde, MYK ve MYK tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlarca verilir.

(3) Şantiyede yapılacak kontrollerde, ustalar yaptıkları işe uygun yetki belgelerini ibraz etmekle yükümlüdür.

(4) Mesleklerin standartları ve yeterliliklerine ilişkin hususlar 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu çerçevesinde düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İlgili idarenin görevleri

MADDE 12 –(1) Yapı müteahhitliğini üstleneceklerin yetki belgesi numarasının bulunup bulunmadığı ve yasaklılık durumu, ilgili idarece elektronik ortamda kontrol edilir; yetki belgesi numarasının bulunmaması veya yasaklı olması halinde, yapı için yapı ruhsatı düzenlenmez.

(2) Yapı müteahhitlerinin yaptıkları işlere ait kayıtlar, yapı ruhsatları ile ilişkilendirilerek her iş için ayrı ayrı olmak üzere ilgili idarece tutulur.

(3) Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerinin birer nüshasının Sosyal Güvenlik Kurumu Müdürlüğüne ve ilgililerin kayıtlarına işlenmek ve değerlendirilmek üzere ilgili meslek odasına ve Müdürlüğe gönderilmesi zorunludur.

(4) Yapı müteahhitlerinin ve mimar ve mühendis unvanlı şantiye şeflerinin imar mevzuatına aykırı fiillerinden dolayı verilen cezaları ve haklarındaki kesinleşmiş mahkeme kararları, kendi kayıtlarına işlenmek ve ilgili mevzuata göre cezai işlem yapılmak üzere, ilgili meslek odasına ve Müdürlüğe altı gün içinde ilgili idarece bildirilir.

(5) Yetki belge numarasının iptalini gerektiren fiillerin tespiti halinde, tespit tarihinden itibaren en geç altı gün içinde EK-2 Yasaklamaya Dair İletişim Formu düzenlenerek Müdürlüğe elektronik ortamda veya yazılı olarak iletilir.

Ustalık yetki belgesi olarak kabul edilecek belgeler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) MYK ve yetkilendirdiği kuruluşlarca standardı ve yeterliliği belirlenen konularda illerde ustalık yetki belgesi verilmeye kadar, belge verilmesine başlanıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde bu kuruluşlarca verilecek belgelerle doğrudan değiştirilmek üzere,

a) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında edinilmiş diploma, ustalık belgesi, yetki belgesi, sertifika, bağımsız işyeri açma belgesi, kalfalık, ustalık belgelerinden birisi,

b) 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 4 üncü maddesi ile 31/12/2008 tarihli ve 27097 6. Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İş Kurumu İşgücü Uyum Hizmetleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre faaliyet gösteren kurslardan aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesine göre alınan kurs bitirme belgeleri,

c) Kuruluş kanunlarında veya ilgili kanunlarca yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile Milli Eğitim Bakanlığının ilgili biriminin onayının alınması şartıyla kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, eğitim amaçlı faaliyet gösteren vakıf ve dernekler, işçi ve işveren kuruluşları ile bünyelerinde kurulu iktisadi işletmeler veya işveren tarafından düzenlenen eğitim faaliyetleri sonucunda verilen belgeler,

ç) Uluslararası kurum ve kuruluşlardan alınan ve MEB tarafından denkliği sağlanan belgeler,

d) Yukarıdaki bentlerde sayılan belgelerden herhangi birine sahip olmamakla birlikte, inşaat ve tesisat işlerinde bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce çalışmış olduğunu, müteahhitten alınacak yazı veya sosyal güvenlik kuruluşundan alınacak belge ile kanıtlayıp, bu yazı veya belgelerle 1/1/2015 tarihinden önce müdürlük veya ilgili idareye başvurarak adına EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesi düzenlenenlere, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından 32-40 saatlik eğitim sonucunda verilen belgeler,

yetki belgesi olarak kabul edilir.

(2) EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesi verilebilmesi için, inşaat ve tesisat işlerinde çalıştığına ilişkin müteahhitten alınacak yazı veya sosyal güvenlik kuruluşundan alınacak belge ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 1/1/2015 tarihine kadar müdürlük veya ilgili idareye başvurulması zorunludur. Bu belgelerden biri ile başvurulması halinde, müdürlük veya ilgili idarece en geç üç gün içinde talep sahibi adına EK-3 formu düzenlenir. İlgili idare düzenlediği EK-3 formunun bir örneğini müdürlüğe gönderir.

(3) Müdürlük veya ilgili idare tarafından 1/1/2015 tarihinden sonra EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesi düzenlenemez. EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesi 1/1/2017 tarihine kadar, inşaat ve tesisat işlerinde yönetmeliğin yayımı tarihinden önce çalışmış olduğuna dair müteahhitten alınan yazı veya sosyal güvenlik kuruluşundan alınan belgeler 1/1/2015 tarihine kadar ustalık yetki belgesi yerine geçer. Bu belgeleri haiz olan inşaat ve tesisat işlerinde çalışanlardan, belgelerin geçerlilik süresi içinde ayrıca birinci fıkrada sayılan ustalık yetki belgeleri istenmez.

İş güvenliği uzmanlığı belgesi

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin on beşinci fıkrası kapsamındaki işlerde görev alacak mühendis, mimar ve teknik öğretmen unvanlı şantiye şefinin 1/1/2012 tarihinden 1/1/2020 tarihine kadar 4857 sayılı İş Kanununa uygun iş güvenliği uzmanlığı belgesi alması zorunludur.

Yürürlük

MADDE 13 –(1) Bu Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ve ikinci fıkrası hükmü yayımı tarihinde, diğer hükümleri 1/1/2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 –(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bayındırlık ve İskân Bakanı yürütür.